

Kannabiksen käytön haittavaikutuksia

Kannabiksen käytön terveyshaitoista on edelleen ristiriitaisia käsityksiä, joita ei ole riittävästi vielä tutkittu. Jokseenkin varmasti kuitenkin tiedetään, että kannabiksen käyttö voi aiheuttaa välittömiä terveyshaittoja ainetta kokeilevalle tai sitä satunnaisesti käyttävälle. Pitkäaikaiskäytön riskit on myös hyvä tiedostaa, jos harkitsee kannabiksen kokeilua tai käyttöä.

Kannabis on yleisimmin käytetty huumausaine. Kannabiksen päihdevaiikutukset vaihtelevat aineen voimakkuuden, ainemäärän, käyttötavan, käyttöympäristön ja käyttäjän ominaisuuksien mukaan. Kannabis ei ole myrkyllistä. Tiedossa ei ole yhtään tapausta, jossa pelkän kannabiksen käyttö olisi aiheuttanut myrkytyskuoleman.

Kannabispäihtymys aiheuttaa käyttäytymiseen liittyviä tai psykologisia muutoksia kuten liiketoimintojen huononemista, mielihyvää, joskus ahdistuneisuutta, arvostelukyvyn heikkenemistä tai sosiaalista vetäytymistä. Keskittyneisyys, muistitoiminnot ja tarkkuutta vaativat toiminnot heikkenevät. Kannabis voimistaa muiden päihteiden vaikutuksia ja heikentää tarkkaavaisuutta ja reaktiokykyä. Onnettomuusriski saattaa lisääntyä, jos kannabista käyttänyt kuljettaa päihtyneenä ajoneuvoa. Myös vakavien mielenterveyshäiriöiden oireita voi ilmaantua herkästi niillä, joilla on perinnöllinen alttius mielisairauksiin.

Vaiikutukset ilmenevät kannabiksen käytön aikana tai pian sen jälkeen. Tyypillisiä fyysisiä käyttöön liittyviä muutoksia ovat silmien sidekalvon verestys, ruokahalun lisääntyminen, suun kuivuminen ja sydämen sykkeen kiihtyminen. Poltettaessa kannabis alkaa vaikuttaa muutamassa minuutissa. Päihdevaiikutus kestää joitakin tunteja.

Kannabiksen säännöllinen pitkäaikaiskäyttö saattaa mitä ilmeisimmin aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä, tulehduksia ja pahanlaatuisia muutoksia kuten keuhkosityöpää. Osalle pitkään säännöllisesti kannabista käyttävistä kehittyy riippuvuus, jolloin käyttäjä ei pysty olemaan ilman ainetta tai hallitsemaan sen käyttöä. Pitkäaikaiskäyttöön liittyy huomiokyvyn ja muistin heikkenemistä, jos aineen käyttö on niin runsasta, että käyttäjä on lähes koko ajan päihtyneenä. Pitkän raittiin jakson aikana huomiokyvyn ja muistin häiriöt saattavat korjautua.

On myös viitteitä siitä, että kannabiksen käyttö lisääisi suun, nielun ja ruokatorven alueen syöpäriskiä. Äidin raskauden aikainen kannabiksen käyttö saattaa aiheuttaa lapselle leukemiaa. Käyttö saattaa heikentää nuorten koulumenestystä ja aikuisten pärjäämistä sellaisissa työtehtävissä, jotka vaativat hyvää älyllistä suoritusasoa.

Vaikka yksilölliset erot ovat suuria, on todennäköistä, että eräillä ryhmillä haitat ovat odotettua yleisempiä. Lisääntynyt vaara muidenkin laittomien päihteiden käyttöön ja kannabisiippuvuuteen on niillä nuorilla, joiden koulumenestys on ollut heikko ja jotka ovat aloittaneet kannabiksen käytön nuorena. Äidin raskaudenaikainen kannabiksen käyttö saattaa lisätä ennenaikaisen synnytyksen todennäköisyyttä. Kannabiksen käyttö voi pahentaa eräiden sairauksien oireita kuten astmaa, keuhkoputken tulehdusta, skitsofreniaa sekä alkoholiriippuvuutta tai muuta päihderiippuvuutta.

Pekka Heinälä

Psykiatrian erikoislääkäri
A-klinikkasäätiö

Lähteet:

Hall W, Solowij N. Adverse effects of cannabis. Lancet 1998; 352: 1611-1616

Heinälä P. Cannabis ja sen terveysvaikutukset. Duodecim 1998; 114:2115-2120

link

Source URL: <https://paihdelinkki.fi/sgn/tietopankki/tietoiskut/kannabiksen-kayton-haittavaikutuksia>